

Vilkår for avtale om tilknytning og levering av vann- og avløpstjenester for Modum kommune

---

Avtalevilkår for tilknytning til Modum kommunes vannforsynings- og avløpsanlegg, og for levering av vannforsynings- og avløpstjenester

Utarbeidet med grunnlag i kommunens stilling som eier av anlegg for vannforsyning og avløp. Vedtatt i Modum kommunestyre 18.12.2009

1. Generelle vilkår

1.1. Hvem vilkårene gjelder for

Disse vilkårene gjelder for alle abonnenter på kommunale vannforsynings- og avløpstjenester, jfr. pkt. 1.4 c)

1.2 Innhold

Vilkårene regulerer rettigheter og plikter for henholdsvis kommunen som eier av hovedanlegg for vann og avløp og for eier av sanitæranlegg i forbindelse med bruk, drift og vedlikehold av kommunale og private vann- og avløpsanlegg. Vilkårene gjelder ikke anlegg for vannbåren oppvarming.

Vilkårene regulerer ikke brannvesenets bruk av kommunens eller abonnentens vannforsyningsanlegg til brannslukking. Kommunens myndighet over vannforsyningsanlegg som brannmyndighet er regulert i lovgivningen om brann- og eksplosjonsvern. Vilkårene gjelder likevel uttak av vann til sprinkleranlegg.

1.3. Formål

Formålet med vilkårene er å regulere rettigheter og plikter for kommunen og for abonnent i det gjensidige avhengighetsforholdet mellom dem som følger av at kommunalt og privat eide vann- og avløpsanlegg er koplet sammen i ett system.

1.4. Definisjoner

- a) Sanitæranlegg: Abonnenteid teknisk innretning for tapping, transport, oppbevaring eller rensing av vann eller avløp.
- b) Kommunalt vann- eller avløpsanlegg: Hovedanlegg for vann eller avløp som kommunen har ansvar for, direkte eller gjennom annet offentligrettslig organ, f.eks. interkommunalt selskap. Som kommunalt anlegg regnes anlegg som kommunen selv har anlagt som kommunalt hovedanlegg, overtatt ansvar for i medhold av lov eller uttrykkelig påtatt seg ansvar for, fortrinnsvis ved skriftlig erklæring. Øvrige anlegg regnes som abonnenteide.
- c) Abonnent: Eier av eiendom med sanitæranlegg som er tilknyttet kommunalt vannforsynings- eller avløpsanlegg, eller som er godkjent eller krevd tilknyttet.
- d) Abonnement: Avtale mellom abonnent og kommunen om vannforsynings- eller avløpstjenester gjennom tilknytning av sanitæranlegg til kommunens vannforsynings- eller avløpsanlegg. Avtale om tilknytning via privat fellesledning regnes som abonnement.
- e) Godkjent foretak: Foretak med ansvarsrett etter plan- og bygningsloven for arbeid innenfor relevant fagområde.
- f) Avløpsvann: Spillvann og overvann.
- g) Spillvann: Avløpsvann fra vannklosett, kjøkken, bad, vaskerom e.l. og fra næringsvirksomhet. Avløpsvann fra svømmebasseng, akvarium o.l. regnes som spillvann

- h) Overvann: Avløpsvann fra tak, annet utvendig areal, drenering m.v.
- i) Fellessystem: Felles avløpsanlegg for spillvann og overvann.
- j) Separatsystem: Avløpsanlegg med separate anlegg for spillvann og overvann.
- k) Stikkledning: Ledningsnett mellom kommunal ledning og bygning.
- l) Objektivt ansvar: Juridisk ansvar uten hensyn til om skadevolder har utvist skyld (forsett eller uaktsomhet).
- m) Skyldansvar: Juridisk ansvar der grunnlaget for ansvar er at skadevolder har utvist skyld.

1.5. Abonentens ansvar ved felles privat anlegg

Abonnenter som har felles privat anlegg, er solidarisk ansvarlige i forhold til kommunen for abonnentens plikter etter vilkårene, uansett om den enkelte abonnent er medeier i anlegget eller ikke, og uansett om det foreligger tinglyst erklæring om ansvarsforholdet.

1.6. Abonentens ansvar for andre brukere

I forhold til kommunen er abonnenten ansvarlig også for andre som bruker abonnentens anlegg, som husstand, leietagere m.v.

1.7. Grunnlag

Disse vilkårene er fastsatt av kommunen med grunnlag i kommunens rolle som eier av vannverk og avløpsverk med ledningsnett og tekniske anlegg, som dammer, pumpestasjoner, kummer, renseanlegg m.v.

Vilkårene er standardvilkår som inngår i avtalen mellom abonnenten og kommunen som vare- og tjenesteleverandør, selv om de ikke er individuelt forhandlet. Regler av betydning for tolking av vilkårene er gitt i Lov av 31.5.1918 nr. 4 om avslutning av avtaler m.v. § 37, Lov av 16.6.1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår § 9 a og Lov av 21.6.2002 nr. 34 om forbrukerkjøp.

1.8. Tekniske regler

I tillegg til disse vilkårene håndhever kommunen med grunnlag i sin rolle som eier av hovedanlegg også tekniske krav til sanitæranlegg hos abonnent. Disse framgår av "Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, Tekniske bestemmelser", kalt Tekniske regler.

Endring av disse gjelder for alle arbeid og tiltak på sanitæranlegg som påbegynnes etter at endringen trer i kraft.

Endringen gjelder også for arbeid og tiltak som er påbegynt, dersom endringen ikke vil virke forstyrrende på den delen som er utført.

Kommunen bør informere om endringen til abonnenter med tiltak som er godkjent eller meldt, men ikke avsluttet.

Tekniske krav til drift og vedlikehold gjelder fullt ut i forhold til alle abonnenter.

1.9. Endring av vilkårene

Kommunen kan endre vilkårene med virkning for abonnentene for fremtiden, dersom

- a) endringen ligger innenfor formålet med vilkårene, jfr. pkt. 1.3.
- b) forslag til endring har vært kunngjort offentlig og forelagt til uttalelse for offentlige og private institusjoner og organisasjoner som representerer abonnentenes interesser.

1.10. Forholdet til lovgivning om sanitæranlegg

Disse vilkårene gjelder i tillegg til kravene til sanitæranlegg i lov og forskrift. Spesielt viktige lover er:

- Plan- og bygningsloven av 14.6.85 nr. 77, med forskrift om tekniske krav til sanitæranlegg
- Forurensingsloven av 13.3.81 nr. 6, med forskrifter om utslipp av avløpsvann, farlige væsker m.v.
- Lov om helsetjenesten i kommunene av 19.11.82 nr. 66, med forskrift om miljørettet helsevern
- Matloven av 19.12.03 nr. 124, med forskrift om bl.a. vannforsyning og drikkevann

Betaling for kommunens vann- og avløpstjenester reguleres av Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter av 31.5.1974 nr. 17, med forskrift.

1.11. Forholdet til forvaltningsloven og offentlighetsloven

Forvaltningsloven kapittel 1 – 3 og offentlighetsloven gjelder for behandling av saker etter vilkårene og Tekniske regler.

Forvaltningsloven kapittel 4 – 6 gjelder for behandling av saker etter pkt. 4 og vedtak etter pkt. 5.3.1. – 5.3.8. og pkt. 6. Kommunens vedtak i slike saker kan påklages til kommunens klagenemnd, jfr. forvaltningsloven § 28, 2. ledd.

1.12. Påslipp av avløpsvann

1.12.1. Forholdet til regler om påslipp

Saker om påslipp som går inn under Forurensningsforskriften kapittel 15 A, behandles og avgjøres etter reglene i forskriften.

1.12.2. Forholdet til eksisterende påslipp

Påslipp som er godkjent, men ikke satt i verk når endringen trer i kraft, skal følge de nye reglene.

Eksisterende tillatelse til påslipp kan kommunen omgjøre eller endre etter reglene i pkt. 4.11.

For eksisterende påslipp uten tillatelse som ville vært søknadspliktig etter pkt. 4.2.1., kan kommunen stille krav til forbehandling. Er påslippet i strid med pkt. 5.3.3, kan kommunen kreve det innstilt.

1.13. Ikrafttreden

Disse vilkårene trer i kraft 1. januar 2010.

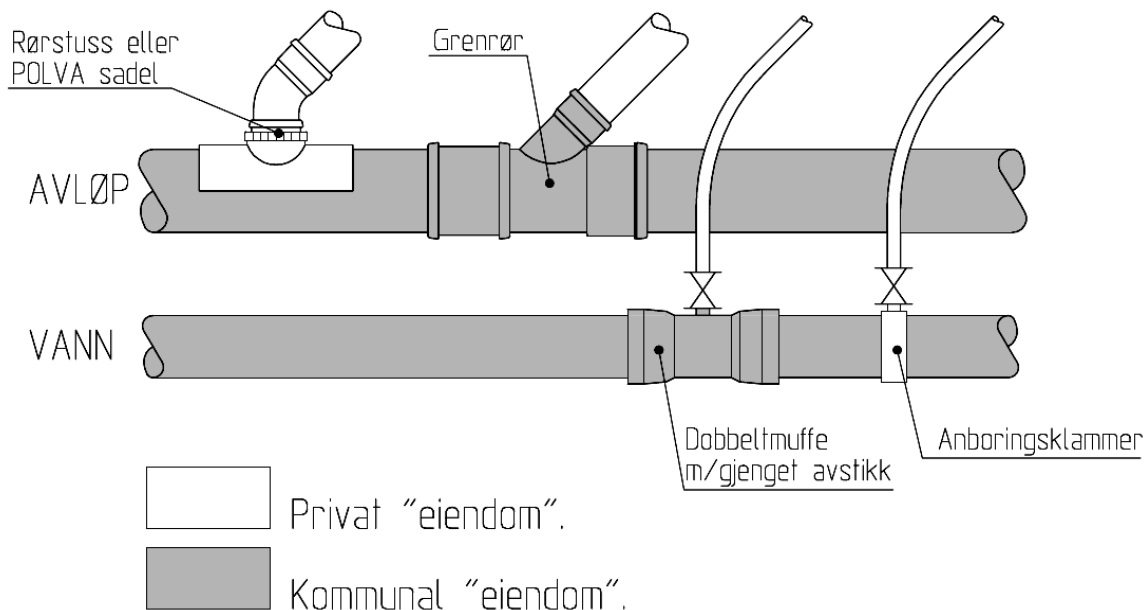
Fra samme tid oppheves tidligere vilkår gjeldene for Modum kommune.

2. Grensesnitt mellom abonnentens og kommunens anlegg

2.1. Grensesnitt mellom offentlig og privat sanitæranlegg

Grensen mellom kommunens og abonnentens anlegg er i tilknytningspunktet mellom ledningene. Grensen er avhengig av om den delen der tilknytning skjer, utgjør en del av hovedledningen eller ikke. Grensen er vist på etterfølgende figur:

"Eiendomsgrensen" - Private / kommunale ledninger.

Kummer med stengeventiler m.v. som med kommunens tillatelse anbringes på offentlig anlegg som del av privat tilknytning, overtas og vedlikeholdes av kommunen. Dette gjelder ikke stikkledning og anboringsklammer, unntatt anboringsklammer, rørstuss e.l. som er plagget i samsvar med tillatelse, jfr. pkt. 4.2.1.

2.2. *Kostnader*

Abonnenten bærer alle kostnader i forbindelse med montering og drift av abonnenteid sanitæranlegg. Dette gjelder også kostnad til installasjon av kummer, stengeventiler, grennrør m.v. i henhold til pkt. 2.1. Ansvar i forbindelse med at kommunen foretar omkopling til ny vann- eller avløpsledning er regulert i pkt. 6.8.

3. Etablering, overføring og avslutning av abonnement

3.1. *Abonnement*

Abonnement opprettes ved at kommunen bekrefter skriftlig at søknad om abonnement er godtatt av kommunen. Kommunen skal samtidig sende disse vilkårene til abonnenten.

Kommunen skal ha et system for informasjon om vilkårene ved eierskifte, om nødvendig i samarbeid med private tjenesteytere for eiendomsomsetning.

Ved eierskifte trer ny eier automatisk inn i abonnementet, selv om han i det konkrete tilfellet ikke har mottatt informasjon.

Oppsigelse av abonnement (søknad om frakopling) skal gjøres skriftlig. Kommunen skal bekrefte at oppsigelsen er mottatt og registrert i kommunen.

3.2. Rett og plikt til tilknytning

Søknad om å opprette abonnement kan ikke avslås uten saklig grunn. Plan- og bygningsloven og forurensingsloven gir hjemmel for kommunen til å gi pålegg om tilknytning til kommunalt vann- eller avløpsanlegg. Kommunen gir veiledning om vilkårene for krav om tilknytning og om saksbehandlingen.

4. Søknads- og meldeplikt ved tiltak på privat sanitæranlegg

4.1. Grunnlaget for søknads - og meldeplikt

Grunnlaget for søknads- og meldeplikt er kommunens behov for å ivareta tjenesteytingen til abonnentene og forvaltningen av hovedanlegg for vannforsyning og avløp. Krav om søknad eller melding etter disse vilkårene kommer i tillegg til søknads- eller meldeplikt etter andre regler, f.eks. plan- og bygningsloven og forurensingsloven.

4.2. Tiltak på sanitæranlegg

4.2.1. Krav om tillatelse

Disse tiltakene skal ha tillatelse fra kommunen:

- a) ny tilkøpling, endring eller plugging av tilkøpling til kommunalt anlegg
- b) installasjon av utstyr, etablering av virksomhet eller andre tiltak som kan medføre vannuttak som avviker vesentlig fra normalt husholdningsforbruk, f.eks. svømmebasseng, sprinkleranlegg, vannkjøleanlegg eller snøkanoner.
- c) påslipp av avløpsvann som avviker fra normalt husholdningsutslipp i mengde, sammensetning eller temperatur
- d) anlegg for forbehandling av påslipp
- e) anlegg for pumping av avløpsvann inn på kommunalt nett

4.2.2. Krav om melding

Disse tiltakene skal meldes til kommunen:

- a) tiltak på stikkledning som ikke går inn under pkt. 4.2.1.
- b) installasjon av vannmåler
- c) installasjon av trykkforsterkingsanlegg for vann
- d) anlegg for privat vannforsyning i bygning med vannforsyning fra kommunalt anlegg
- e) utkøpling av utstyr og opphør av virksomhet etter pkt. 4.2.1. b) – e) og punkt 4.2.2. b) – d)

4.3. Veiledning

Kommunen gir veiledning om krav til innhold av søknad og melding og om framgangsmåten.

4.4. Saksbehandling

Søknadspliktige tiltak skal ha tillatelse før arbeid påbegynnes.

Fullstendig søknad skal behandles og avgjøres snarest mulig. Behandlingstiden skal normalt ikke overstige 12 uker. Tar behandlingen lenger tid enn en måned, skal kommunen gi foreløpig svar, jfr. forvaltningsloven § 11 a.

For meldepliktige tiltak kan kommunen innen 3 uker etter at fullstendig melding er mottatt, kreve at tiltaket skal behandles som søknadspliktig tiltak. Kreves ikke dette, kan arbeid påbegynnes når fristen er ute. Kommunen kan forlenge fristen.

Innsendes søknad eller melding om sanitæranlegg i forbindelse med søknad eller melding om tiltak etter plan- og bygningslovgivningen, skal kommunen sørge for å koordinere behandlingen av de to sakene.

4.5. Unntak for akutte faresituasjoner

Er det akutt risiko for vesentlig skade eller ulempe, kan et søknads- eller meldepliktig tiltak utføres så langt det er nødvendig for å avverge faren. Før tiltaket påbegynnes, skal kommunen varsles og gis mulighet for inspeksjon og kontroll.

Søknad eller melding skal innsendes innen 7 dager etter at tiltaket er påbegynt, med redegjørelse for utført arbeid og begrunnelse for at det måtte utføres straks.

4.6. Søknad som berører flere eiendommer eller flere abonnenter

Gjelder en søknad eller melding flere eiendommer eller flere abonnenter, kan kommunen kreve vedlagt tinglyst erklæring som sikrer nødvendige rettigheter for abonnentens eiendom eller kommunen.

Eksempel på slike erklæringer er:

- tillatelse til å legge og vedlikeholde ledninger, kummer m.v. på annens eiendom
- solidarisk ansvar for eierne av felles sanitæranlegg til utbedring, vedlikehold, drift m.v.
- rett for kommunen til å kreve provisorisk sanitæranlegg satt ut av drift

Kommunen kan kreve inntatt i erklæring at den ikke skal kunne slettes uten kommunens samtykke. Kommunen bør tilby standardformular for praktisk viktige typer av avtaler og erklæringer.

4.7. Vilkår for tillatelse m.v.

Kommunen kan stille vilkår for tillatelse til eller for utføring av meldepliktig arbeid. Eksempel på slike vilkår kan være:

- krav om å installere ventil for trykkreduksjon
- krav om å installere tilbakeslagsventil i områder med fare for tilbakeslag i avløpsledning
- krav om å installere eller endre plassering av vannmåler
- krav om å installere tilbakeslagsventil for vann

4.8. Kvalifikasjonskrav

4.8.1. Krav til kyndighet

Søknads- og meldepliktig arbeid på sanitæranlegg skal planlegges, utføres, og kontrolleres av foretak med godkjenning i respektive tiltak/tiltaksklasse etter reglene i plan- og bygningsloven med forskrifter.

Annet arbeid på sanitæranlegg skal utføres av fagkyndig person.

4.8.2. Søknad

Søknad og melding skal inneholde opplysning om ansvarlig utførende, vedlagt

- a) erklæring fra denne om at foretaket påtar seg å utføre tiltaket.
- b) dokumentasjon på at utførende personell har svennebrev som rørlegger eller tilsvarende kompetanse. For arbeid som gjelder bare legging av stikkledning, godtas fagbrev i veg- og anleggsgaget eller anleggsmaskinførerfaget med tillegg av gyldig ADK1-sertifikat. Kommunen kan for enkelt sak godta annen kompetanse som kommunen finner tilstrekkelig.

Gjelder søknad eller melding utelukkende godkjenning av prinsipløsning, kan den i stedet innsendes med påtegning av ansvarlig prosjekterende for vann- og avløpsanlegg. Før arbeid påbegynnes, skal det foreligge fullstendig søknad med endelig tillatelse, eventuelt melding som ikke er krevd behandlet som søknad, jfr. pkt. 4.4..

4.8.3. Forholdet mellom kommunen og ansvarlig utførende

Ansvarlig utførende kan henvende seg direkte til kommunen i alle spørsmål som gjelder utførendes ansvar.

4.8.4. Skifte av ansvarlig utførende

Overfører abonnenten et arbeid under utførelse til et annet godkjent foretak, skal abonnenten underrette kommunen om endringen, sammen med en oversikt over utført og gjenstående arbeid som er bekreftet av henholdsvis det tidligere og det nye foretaket.

4.8.5. Oppfølging. Reaksjon mot feilaktig utførelse

Dersom et arbeid ikke blir utført i samsvar med tillatelse eller melding, skal kommunen sette en frist for å bringe forholdet i orden. Oversittes denne, kan kommunen nekte ansvarlig utførende å fortsette arbeidet.

4.9. Varighet av tillatelse

Tillatelse bortfaller dersom arbeidet ikke er påbegynt innen 3 år etter at den er gitt, eller dersom arbeidet innstilles i lenger tid enn 2 år. Det samme gjelder for meldepliktig arbeid som ikke følges opp.

Dersom en tillatelse i henhold til søknad eller melding ikke blir brukt, skal abonnenten underrette kommunen skriftlig om at arbeidet bortfaller.

4.10. Ferdigstilling

Når anlegget er ferdig, skal abonnenten sørge for at ansvarlig utførende sender inn ajourført sett av tegninger for arkivering i kommunen.

4.11. Omgjøring av tillatelse til påslipp

Kommunen kan oppheve eller endre tillatelse til påslipp av avløpsvann dersom:

- a) skade eller ulempe ved påslippet er vesentlig større eller annerledes enn forutsatt da tillatelsen ble gitt
- b) skade eller ulempe eller risiko for dette, kan reduseres uten urimelig kostnad for abonnenten
- c) ny teknologi gjør det mulig å redusere forurensingen i vesentlig grad
- d) vilkår i tillatelsen er unødvendige for å motvirke skade eller ulempe

- e) fordelene for abonnenten ved å lempe på eller oppheve vilkår, er vesentlig større enn skade eller ulempe for andre interesser
  - f) tillatelsen kan omgjøres etter gjeldende regler for omgjøring
  - g) kommunen gjennomfører separering av avløpsnett
- Det skal tas hensyn til både kostnaden en endring vil påføre abonnenten og til fordel og ulempe for øvrig.

5. Partenes rettigheter og plikter i forbindelse med vann- og avløpstjenester

5.1. Generelt

5.1.1. Partenes plikt til innretning og vedlikehold av sanitæranlegg

Kommunen og abonnent skal innrette og holde sine anlegg i lovlig og forsvarlig stand. Krav til abonnentens anlegg framgår av bl.a.:

- Plan- og bygningsloven § 106
- Teknisk forskrift til plan- og bygningsloven, del 9.5. Sanitæranlegg
- Tekniske regler, jfr. pkt. 1.8

Kommunen skal planmessig utvikle og vedlikeholde sine anlegg med mål å sikre abonnentene en sikker og tilstrekkelig vannforsynings- og avløpstjeneste av fastsatt kvalitet.

Abbonenten skal spesielt vurdere behovet for tiltak for å forebygge skade. Dette gjelder uavhengig av om anlegget er utført i samsvar med de regler som gjaldt på anleggstiden.

Kommunen skal på sin side informere om forhold ved kommunens anlegg som krever spesielle tiltak på privat sanitæranlegg. Jfr. spesielt pkt. 5.2.2 om reduksjon av for høyt vanntrykk og 5.3.9 om å forebygge tilbakeslag i avløpsanlegg. Dette fritar ikke abonnenten for selv å avklare behov for spesielle tiltak. Ved arbeider som krever søknad eller melding vil dette normalt bli avklart gjennom saksbehandlingen, jfr. pkt. 4.2.

Sanitæranlegg skal være utformet slik at vannforsyning fra privat anlegg eller avløpsvann ikke kan suges inn i kommunens vannforsyningsanlegg. Det er ikke tillatt å kople sammen vannforsyningsanlegg med vann fra henholdsvis kommunal og privat kilde.

5.1.2. Dokumentasjon og befaring av sanitæranlegg

5.1.2.1. Dokumentasjon

Kommunen kan kreve at abonnenten dokumenterer eksisterende abonnenteid sanitæranlegg med installasjoner, både eget anlegg og fellesanlegg. Slik dokumentasjon utføres og bekostes av abonnenten.

Blir kravet ikke fulgt opp, kan kommunen utarbeide nødvendig dokumentasjon for abonnentens regning.

5.1.2.2. Befaring

Abbonent skal gi kommunen adgang til å befare så vel sanitæranlegg under utføring som eksisterende sanitæranlegg. Kommunens representant skal legitimere seg uoppfordret.

5.1.3. Omfang av abonnement

Abonnet kan ikke utta vann eller slippe ut avløpsvann ut over avtalt abonnement. Abonnet er også ansvarlig for andre som bruker anlegget, jfr. pkt. 1.6.

5.1.4. Varsling og informasjon om forhold i løpende drift

Kommunen skal informere om tiltak som kan medføre skade eller vesentlig ulempe for abonnent, f.eks. restriksjoner på vannforsyning, reduksjon eller avstenging av vanntilførsel, arbeid som kan medføre frostskaade, tilstopping, misfarget vann o.a.

Likeså skal kommunen informere så langt det er praktisk mulig om andre forhold ved driften som kan medføre skade eller vesentlig ulempe, som ledningsbrudd, svikt i teknisk installasjon, kvalitetssvikt i vannforsyning o.a.

Varsel og informasjon skal:

- orientere om årsaken til forholdet og antatt varighet
- orientere om abonnenten bør treffe spesielle forholdsregler, f.eks. testing, spyling, koking e.l.
- gis i tilstrekkelig god tid på forhånd, eller så raskt som mulig etter at forholdet er inntrådt
- gis på mest mulig hensiktsmessig måte i det enkelte tilfelle, f.eks. ved kunngjøring i media (lokalaviser og radio/TV) og via Internett. Direkte berørte abonnenter bør om mulig varsles individuelt

5.1.5. Opphør av tilknytning

Når en tilknytning ikke lenger skal brukes, skal abonnenten sørge for at ledningen avstenges ved tilknytningen til hovedledning eller der kommunen anviser. Kommunen kan i den forbindelse også kreve at private installasjoner på hovedledningen blir fjernet.

Blir kravet ikke fulgt opp, kan kommunen foreta oppgraving og stenging for abonnentens regning.

5.2. Vannforsyning

5.2.1. Levering av vann

Kommunen skal så langt det er praktisk mulig levere vann i tilstrekkelig mengde og av bestemt eller avtalt trykk og kvalitet. For kvalitetskrav til drikkevann vises til Forskrift om vannforsyning og drikkevann av 4.12.2001 med endringer.

Abonnet som har spesielle krav til regularitet eller kvalitet i levering av vann, f.eks. på grunn av bruk av vann til matproduksjon, må selv klarlegge disse kravene og sørge for å få dem ivaretatt gjennom f.eks. egen avtale med kommunen, installasjon av eget renseanlegg, e.l.

Kommunen skal kunne opplyse om hvilken brannvannskapasitet som normalt stilles til disposisjon i det enkelte forsyningsområde.

Abonnetten skal på sin side holde seg orientert om informasjon fra kommunen og følge opp tiltak som kommunen anbefaler. Oppstår det uregelmessigheter ved driften som kan skyldes feil ved kommunalt anlegg, skal abonnenten undersøke forholdet og varsle kommunen så raskt som mulig.

For unormalt store eller støtvide vannuttak skal abonnenten innhente særskilt tillatelse fra kommunen dersom ikke tillatelse til uttaket inngår i tillatelse etter pkt. 4.2.

Abbonnten skal holde tappeventil lukket når vann ikke brukes.

5.2.2. Vanntrykk

Vanntrykk på kommunal vannledning i stikkledningens tilknytningspunkt skal ligge mellom 2 og 12 bar (20 og 120 mvs.), unntatt ved uttak av brannvann og liknende spesielle situasjoner.

Er trykket ved første tappested høyere enn 6 bar (60 mvs), bør abonnent installere ventil for trykkreduksjon på eget anlegg.

Er trykket i tilknytningspunkt innenfor tillatt intervall, og abonnent ønsker høyere trykk i eget anlegg, må abonnenten installere og bekoste slik installasjon.

5.2.3. Stenging og restriksjoner

Kommunen kan innføre restriksjoner på vannforsyningen ved vannmangel eller når andre viktige grunner krever det. Restriksjoner kan gjelde generelt eller for spesielle formål, for eksempel bruk av hageslange til hagevanning eller rengjøring, og gjelde hele kommunen eller deler av den.

Kommunen kan stenge eller begrense vannforsyningen i spesielle situasjoner, f.eks. ved arbeid på ledning, ved brann o.l.

Kommunen skal varsle og informere berørte abonnenter så langt det er praktisk mulig, jfr. pkt. 5.1.4.

5.2.4. Tiltak når vannforsyning svikter

Ved tiltak for å gjenopprette vannforsyning skal kommunen søke å ta hensyn til virksomheter med spesielt store problemer ved vannmangel, f.eks. sykehus, sykehjem og serviceboliger, næringsmiddelindustri o.l.

Dersom vannforsyning uteblir i mer enn 8 timer på dagtid, skal kommunen skaffe nødvannsforsyning av drikkevann til husholdninger i området, f.eks. ved kjøring av vann.

Når vannforsyningen er borte, skal abonnenten stenge hovedkran og holde den stengt inntil forholdet er klarlagt.

5.2.5. Regulering av erstatningsansvar

5.2.5.1. Rekkevidde

Dette punktet gjelder forhold der rett til prisavslag og erstatning kan reguleres ved avtale mellom partene.

5.2.5.2. Erstatningsansvar

Kommunen kan i henhold til gjeldende norsk rett ha erstatningsansvar for økonomisk skade eller tap hos abonnent

- som eier av vannforsyningsanlegg, f.eks. vannressursloven § 47 om skade fra vannledning eller vanttunnel
- som leverandør av vannforsyningstjenester, f.eks. i henhold til Lov om kjøp eller Lov om forbrukerkjøp for forsinket eller mangelfull ytelse.

Erstatningsplikten er avgrenset og presisert i pkt. 5.2.5.3.

5.2.5.3. Avgrensning av erstatningsansvaret

Kommunen har ikke erstatningsansvar uten hensyn til skyld (objektivt ansvar) for økonomisk skade eller tap hos abonnent som skyldes

- restriksjoner på vannforsyning, jfr. pkt. 5.2.3.
- stenging av vannforsyning ved arbeid på kommunalt eller privat anlegg eller av andre årsaker
- forurensing av vann eller tetting i privat sanitæranlegg på grunn av arbeid på kommunalt anlegg
- avbrutt eller redusert vannforsyning eller redusert kvalitet på grunn av akutt uforutsett behov, for eksempel brannsløkking.

I tilfelle av skyld (forsett eller uaktsomhet) er kommunen erstatningsansvarlig etter vanlige regler for skyldansvar.

Kommunen har heller ikke erstatningsansvar for tap som skyldes at abonnenten har unnlatt i rimelig grad å fjerne eller minske risikoen for skade eller etter evne å begrense skaden.

Eksempel på slike forhold er:

- å unnlate å gjennomføre nødvendige tiltak for å forebygge skade, jfr. pkt. 5.2.2.
- å unnlate å følge opp varsel og informasjon fra kommunen med orientering om aktuelle forholdsregler, jfr. pkt. 5.1.4.
- å unnlate å holde sikkerhetsinnretninger i orden eller hindre tilgangen til sluk o.l.
- å lagre varer eller gjenstander i underetasje eller kjeller nærmere golv enn 30 cm.

5.2.6. Prisavslag (reduisert vanngebyr)

Abonnent har rett til prisavslag (reduksjon i gebyr) ved feil eller mangel ved vannforsyningen, jfr. Lov om kjøp av 13.5.1988 nr. 27 og Lov om forbrukerkjøp av 21.6.2002 nr. 34.

Vilkår for rett til gebyrreduksjon er at svikt i kommunalt anlegg eller feil ved vannforsyningen har medført:

- Langvarig, ikke planlagt avbrudd i vannforsyning
- Levering av forurenset vann som kan medføre sykdom eller helsemessige problemer

Forhold som nevnt i pkt. 5.2.5.3. regnes ikke som mangel og gir ikke grunnlag for prisavslag. Nærmere vilkår og satser for gebyrreduksjon fastlegges i kommunens forskrift for vann- og avløpsgebyrer. Kommunen kan bestemme at slik gebyrreduksjon skal gis etter standardiserte satser.

Gebyrreduksjon begrenser ikke mulig rett for abonnent til å kreve erstatning på annet grunnlag.

5.3. Levering og mottak av avløpsvann

5.3.1. Håndtering av spillvann

Spillvann skal føres til kommunal spillvannsledning eller fellessystem.

Kommunen kan tillate påslipp av spillvann på kommunal overvannsledning for typer av spillvann som er så lite forurenset at det kan likestilles med overvann.

5.3.2. Håndtering av overvann

Overvann skal fortrinnsvis infiltreres i grunnen eller ledes til sjø eller vassdrag utenom kommunalt nett. Der dette ikke er hensiktsmessig, skal overvann føres i separat ledning til kommunal hovedledning. Kommunen kan stille krav til påslippet om f.eks. innhold, mengde, fordrøyningsinnretning, sandfang m.v.

Ny stikkledning skal ha separate ledninger for spillvann og overvann. Kommunen kan unnta fra dette kravet der nytten av separering ikke vil stå i forhold til kostnadene.

Kommunen kan kreve at stikkledning for overvann føres helt fram til bygning.

5.3.3. Forbud mot påslipp av farlig og skadelig stoff

Det er ikke tillatt å slippe inn på kommunalt avløpsanlegg:

- a) Fast avfall som omfattes av kommunal renovasjon. Dette gjelder selv om avfallet er oppmalt.
- b) Materiale som kan avleires i kommunens anlegg eller skade det på annen måte, f.eks. sement, mørtel, sand og grus.
- c) Stoff, væske eller gass som er eksplosiv eller brennbar, giftig, korrosiv, radioaktiv eller som på annen måte kan skade avløpsanlegg, renseprosess eller slam eller medføre spesiell risiko ved arbeid på avløpsanlegg, f.eks. kjemiske bad, bensin, løsemidler eller medisiner. Kommer slikt materiale i kommunalt anlegg, skal abonnenten varsle kommunen omgående.

5.3.4. Forbud mot tilkoping av oppmalingsutstyr

Det er ikke tillatt å tilkople kjøkkenavfallskvern e.l. til sanitæranlegg.

5.3.5. Krav til analyse

Kommunen kan pålegge abonnent å analysere spillvannets egenskaper (fysikalske, kjemiske, biologiske o.a.) ved akkreditert laboratorium.

5.3.6. Forbehandling av påslipp

Kommunen kan kreve at abonnent installerer utstyr for forbehandling og prøvetaking av avløpsvann som avviker fra normalt husholdningsutslipp. Eksempler på forbehandlingsutstyr er utskillere for olje, amalgam og fett.

Abonnent skal inngå avtale om tilsyn, vedlikehold og drift av utstyret. Kopi av avtalen oversendes kommunen før utstyret tas i bruk.

Kommunen kan kreve utstyret satt ut av drift når behovet er opphørt.

5.3.7. Slamavskiller for husholdningsutslipp

I spesielle tilfelle kan kommunen kreve at abonnent med tilknytning til kommunalt avløpssystem anlegger eller opprettholder slamavskiller for husholdningsutslipp. Dersom kravet skyldes mangel ved kommunalt anlegg, skal kommunen bære kostnadene til tømning.

5.3.8. Privat pumpestasjon

Kommunen kan kreve privat pumpestasjon dersom det er nødvendig for å bortlede avløpsvann på forsvarlig måte. Ved pumping av både spillvann og overvann skal disse ha hver sin pumpekum.

Privat pumpestasjon skal ikke ha overløp. Kommunen kan gjøre unntak fra dette i spesielle tilfeller etter søknad, jfr. pkt. 4.2.1 e).

Kostnadene til anlegg og drift bæres av abonnenten dersom det ikke inngås avtale om annen løsning. Dette gjelder også kostnadene ved eventuell tilknytning til kommunal overvåking.

Abonnent skal inngå avtale om vedlikehold og drift av stasjonen. Kopi av avtalen oversendes kommunen før stasjonen tas i bruk og senest sammen med ferdigmelding for anlegget.

5.3.9. Tiltak mot tilbakeslag

Vannstand i laveste monterte vannlås skal:

- a) ligge minst 900 mm høyere enn innvendig topp hovedledning i tilknytningspunktet. Beregningsmåten er beskrevet nærmere i Tekniske regler
- b) ikke ligge lavere enn kote:
  - 65,80 for bebyggelse ved Tyrifjorden
  - 65,00 for bebyggelse ved Bergsjø

Er disse kravene ikke overholdt, bør abonnent treffe tiltak for å hindre tilbakeslag av avløpsvann.

5.3.10. Regulering av erstatningsansvar for skade fra avløpsanlegg

5.3.10.1 Rekkevidde

Dette punktet gjelder forhold der rett til erstatning kan reguleres ved avtale mellom partene.

5.3.10.2 Erstatningsansvar – utgangspunkt

Kommunen kan i henhold til gjeldende norsk rett ha erstatningsansvar for økonomisk skade eller tap hos abonnent

- som eier av avløpsanlegg, f.eks. forurensningsloven § 24 a om skade fra kommunalt avløpsanlegg på grunn av utilstrekkelig kapasitet eller vedlikehold.

Erstatningsplikten er avgrenset og presisert i pkt. 5.3.10.3

5.3.10.3 Avgrensning og presisering av erstatningsansvaret

Kommunen har ikke erstatningsansvar uten skyld (objektivt ansvar) for økonomisk skade eller tap hos abonnent som skyldes:

- a) at kommunalt avløpsanlegg har utilstrekkelig kapasitet, når:
  - (1)kapasiteten var tilstrekkelig da anlegget ble bygd, og kommunen har sørget for nødvendig oppgradering som følge av senere utbygging eller andre fysiske terrenginngrep.
  - (2)belastningen på anlegget er så stor at den må regnes som force majeure. Dette gjelder uansett om belastningen utelukkende skyldes høyvann, nedbør, snøsmelting o.l. eller en kombinasjon av disse.

b) tilbakeslag fra kommunalt anlegg der skaden skyldes forhold ved abonnentens eget anlegg, jfr. pkt. 5.1.1. Dette inkluderer også at abonnenten har unnlatt å følge opp behov for spesielle tiltak.

I tilfelle av skyld (forsett eller uaktsomhet) er kommunen erstatningsansvarlig etter vanlige regler for skyldansvar.

Kommunen har heller ikke erstatningsansvar for tap som skyldes at abonnenten har

- gjennomført tiltak uten forsvarlig behandling eller vurdering
- unnlatt i rimelig grad å fjerne eller minske risikoen for skaden
- unnlatt etter evne å begrense skaden.

Eksempel på slike forhold er:

- å innrede oppholdsrom eller rom for næringsformål i underetasje eller kjeller uten nødvendig godkjenning etter plan- og bygningslovgivningen
- å innrede slike rom uten at kravene i pkt. 5.3.9. er overholdt
- å oppbevare ting på steder der det er uvanlig eller uaktsomt på grunn av tingenes verdi eller andre forhold
- å lagre varer eller gjenstander i underetasje eller kjeller nærmere golv enn 30 cm

6. Omlegging og utbedring av privat sanitæranlegg

6.1. Forholdet til lovregler om tvangsmidler

Vilkårene i dette kapitlet kommer i tillegg til at kommunen som myndighet etter plan- og bygningsloven og forurensingsloven kan gi pålegg om å endre eller utbedre privat anlegg som er i strid med lov eller forskrift.

Pålegg med grunnlag bare i disse vilkårene eller Tekniske regler skal følge kravene i dette kapitlet.

6.2. Pålegg om omlegging eller utbedring av privat anlegg

Kommunen kan gi pålegg om å endre eller utbedre privat anlegg som er i strid med disse vilkårene, Tekniske regler eller vedtak fattet med grunnlag i disse, jfr. pkt. 5.1.1.

I områder der det er tilrettelagt for separering av overvann og spillvann, eller slik separering er foretatt, kan kommunen gi pålegg om omlegging av privat anlegg til separatsystem.

Kommunen kan også gi pålegg om tiltak for å lokalisere feil og mangler ved anlegget, f.eks. installasjon av vannmåler i kum.

6.3. Krav til forhåndsvarsel for pålegg

Forhåndsvarsel til abonnent bør i tillegg til kravene i forvaltningsloven inneholde, så langt det er aktuelt, at kommunen vil kunne utbedre feilen for abonnentens regning når fristen er ute.

6.4. Krav til innholdet i pålegg

Pålegg skal inneholde:

- a) hvilke tiltak som pålegges utført, med begrunnelse
- b) henvisning til grunnlag, i vilkårene eller Tekniske regler

- c) frist for gjennomføring
- d) krav om tilbakemelding så snart pålegget er utført

6.5. Saker der pålegg ikke etterkommes eller der tiltak haster

Når fristen for å utføre pålegget er ute, kan kommunen utbedre feilen etter å ha varslet abonnenten om at arbeidet vil bli utført for abonnentens regning.

Om nødvendig kan kommunen også utføre arbeidet uten å gi pålegg eller forhåndsvarsel om pålegg, jfr. pkt. 6.2 og 6.3. Kommunen skal varsle abonnenten om arbeidet på forhånd. Dersom dette ikke lykkes, skal kommunen varsle politiet.

Utbedringen bekostes av abonnenten.

Dersom kommunen ikke har gitt pålegg, skal kommunen omgående fatte formelt vedtak om tiltaket, slik at abonnenten får mulighet til klage. Vedtaket skal inneholde orientering til abonnenten om årsaken til arbeidet og påregnelig omfang, med anslag for kostnadene.

I forbindelse med arbeidet kan kommunen gjøre bruk av abonnentens eiendom. Eventuell skade utbedres av kommunen så langt det er praktisk mulig.

6.6. Innledende undersøkelse

Er det grunn til å tro at det har oppstått en feil, men usikkert om den er på privat eller kommunalt anlegg, kan kommunen undersøke privat anlegg for å avklare forholdet.

Er feilen på privat anlegg, kan kommunen kreve kostnaden til undersøkelse refundert av abonnenten.

6.7. Avstenging av vannforsyning

Står en eiendom ubenyttet, og dette medfører risiko for skade på kommunalt anlegg eller for vesentlig vanntap, kan kommunen stenge vannforsyningen til eiendommen.

6.8. Omlegging av privat stikkledning ved anlegg av ny kommunal hovedledning

6.8.1. Ansvar

Kommunen har ansvar for å gjennomføre omkopling av privat stikkledning fra gammel til ny hovedledning. Abonnenten har ansvar for annen utbedring av stikkledning.

6.8.2. Framdrift

Kommunen kan kreve at abonnent utbedrer stikkledning samordnet med anlegg av ny hovedledning.

Finner kommunen det nødvendig av hensyn til framdriften av anlegget, kan kommunen foreta nødvendig utbedring også av stikkledning eller del av den etter at det er gitt pålegg om utbedring og fristen er oversittet. Kommunen kan kreve kostnaden refundert av abonnenten.

6.8.3. Særregler ved krav om separering av spillvann og overvann

Pkt. 6.8.1 og 2 gjelder også ved omlegging av kommunal ledning fra fellessystem til separatsystem, med disse særvilkårene:

- a) Kommunen kan kreve at abonnent anlegger og bekoster også ny stikkledning for spillvann eller overvann
- b) Utbedrer kommunen også stikkledning etter pkt. 6.8.2, kan kommunen også legge ny stikkledning for spillvann eller overvann eller del av slik ledning

6.8.4. Avslutning

Når arbeidet er avsluttet, skal kommunen underrette abonnenten og oversende kart og tekniske data for ledningen. Likeså skal kommunen sørge for arkivering av "som bygget"-tegninger, jfr. pkt. 4.10.

Abbonenten har ansvaret for framtidig drift og vedlikehold.

6.8.5. Tilfelle der eksisterende stikkledning ikke lenger kan brukes

Dersom hovedledning legges i ny trase, slik at eksisterende stikkledning ikke lenger kan brukes, skal kostnadene fordeles slik:

- a) Er stikkledningen funksjonsdyktig og under 20 år gammel, skal kommunen bekoste omleggingen.
- b) Er stikkledningen funksjonsdyktig og over 20 år gammel, skal abonnenten bære en andel av kostnadene, beregnet slik:

Kostnadsramme: Kostnaden ved å fornye ledningen i den gamle traseen.

Abbonentens andel: 5 % av kostnaden for hvert år over 20 år, maksimalt 85 %.

- c) Er stikkledningen ikke funksjonsdyktig, skal abonnenten bære en andel tilsvarende kostnaden ved å fornye ledningen i den gamle traseen.
Har kommunen krevd omlegging til separatsystem, skal abonnenten bære en andel tilsvarende kostnaden til separering i den gamle traseen.

6.9. Stenging av offentlig ledning

Stenging av offentlig ledning for tilknytning, frakopling eller omlegging av stikkledning kan bare utføres av kommunen og til de tider kommunen bestemmer. Kostnadene dekkes av abonnenten.